

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendivm Cæremoniarvm In celebratione Diuinorum Officiorum Observandarvm

Jacobs, Johannes

Antverpiæ, 1621

II. De obseruandis ab omnibus & in omnibus Officijs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40844

4 **Compend. Cæremon**

aget, cum grauitate & congruenti mora, ac cum decoro corporis gestu ita peragere curet, vt cæteris deuotionem ac reuerentiam pariatur.

4. Quæ omnia vt quietiùs perficiantur, omnes tam Canonici, quàm alij, ipsi Cæremoniario in his quæ ad diuinum cultum spectant sine contradictione obediatur; nec tantùm eius verbis acquiescant, sed etiam nutu aut leui aliquo signo vel intuitu quid agendum sit significanti statim pareatur.

C A P V T I I.

De obseruandis ab omnibus & in omnibus Officijs.

*Cer.
lib. 1.
cap. 5.*

1. **I**Nfra chorum nulla fiant colloquia, nec sint qui risu, alioue incomposito seu minùs modesto actu rem diuinam turbent; non qui cum cæterorum scádalo dormiant, litteras aut alias scripturas legant; sed nec libros aut ipsum

Breui-

Breuiarium aut Diurnum in manibus habeant, vt ex illis priuatim Horas aut orationes recitent, sed illas alta voce vnà cum choro dicant aut cantēt, & ad hoc librum habere possunt. Item ne quis gestum aliquem ab alijs differentem demonstret, vt cūm alij stant, sedeat vel genuflectat, vel e contra: sed omnes dent operam, vt vniformi ritu attentè, deuotè & reuerenter diuinis mysterijs atque Officijs assistant, eaque toto cordis affectu admirentur & contemplantur, ac silentium diligenter seruetur.

2. Cūm autem in choro diuersa sint corpora, seu ordines dum res diuina solemniter celebratur, vnus assistentium seu ministrantium Celebranti, alius Canonorum & beneficiatorum, aliorumque clericorum hinc inde in choro residentium, tertius illorum qui sunt de magistratu ac nobilium laico-

*Ex eodem
lib.
cap. 18.*

rum ; inter eos qui sunt de eodem corpore æqualitas seruanda est quoad sessionem & surrectionem, ita vt surgente aliquo assistentium Celebranti ad faciendum aliquid sui officij, pariter alij coassistentes & ministri surgant & stent donec ille sedeat, non tamen Celebrans, nec alij aliorum ordinum. Similiter surgente aliquo Canonico- rum, beneficiatorum, aliorumue clericorum, vt faciat aliquid ad publicum chori Officium spectans, puta cum intonatur Antiphona, vel aliquid simile, omnes alij eiusdem ordinis seu chori æquales & inferiores confurgere debent. Inter laicos quoque vno surgente ratione Officij, vt cum datur illis incensum vel pax, cæteri quoque illius ordinis surgunt. Si Episcopus sit præsens & non celebret, adhuc efficitur alius ordo assistentium & ministrantium ipsi, qui seruabunt eandem æqualitatem quoad

quoad sedendum & surgendum, prout de alijs dictum est: *Cum surgit Episcopus, omnes ordines tam Canoniorum & reliquorum clericorum, quàm laicorum & Celebrantis consurgere debent.*

3. *Quandocumque aliquis accedit vel recedit, aut transit directè ante altare vel Episcopum, reuerentiam illi exhibere debet; Canonici quidem caput humerisque profundè inclinando (vel si sanctissimum Sacramentum super altari sit expositum, vel in eo asseruetur, illi genuflectendo vsque ad terram; beneficiatus autem, aliùsue de clero semper genuflectendo tam altari, quàm Episcopo. Canonico quoque solemniter celebranti in limilibus casibus reuerentia exhibenda est; à beneficiatis & alijs clericis profundà capitis humerorumque inclinatione: à Canonicis autem parcior, videlicet solà capitis inclinatione. Cumque pluribus*

Lib. 1.
cap. 18.

Ex l. 1.
c. 12. &
lib. 2.
c. 3. &
23. ac
Missali.

Ex l. 1.
cap. 23.
& l. 2.
cap. 3. 6
& 1.

reuerentia exhibenda erit, trans-
eundo ab vno ad alterum, semper
primò fiet ei à quo disceditur, de-
inde ei ante quem transitur, & vl-
timò ei ad quem acceditur, nullo
habito respectu quis eorum sit
maior, sed solùm commoditatis
gradientis.

*Lib. 1.
cap. 18.
Item
lib. 2.
cap. 11.*

4. Quoties aliquid datur Epi-
scopo vel ab eo accipitur (præter-
quam in Officijs Defunctorum) to-
ties illud ac manus Episcopi
osculanda est; sed cùm datur, pri-
mò id quod datur, deinde manus:
cùm verò accipitur, primò ma-
nus, deinde id quod accipitur.
Quod obseruatur pari modo etiã
erga Celebrantem; præterquam à
Canonicis saltem in die Purifica-
tionis & Palmarum dum acci-
piunt candelam & palmam: tunc
enim non osculantur manum Ca-
nonici celebrantis, quamuis bene
candelam & palmam quam acci-
piunt, vt constat ex Cærem. lib. 2.

*Item
Missale
in ritu
cele-
brandi.
Ex Car.
lib. 2.
cap. 17.
¶ 21.*

cap. 17.

cap. 17. vbi circa distributionem candelarum (& eadem est ratio de distributione palmarum) quæ fit à Canonico celebrante, absente Episcopo, dicitur, quòd Canonici illas accipiant à Celebrante inclinati, & acceptas deosculentur: Beneficiati autem & clerici, ac cæteri omnes genuflexi illas ac etiam manum Celebrantis deosculantes. Quod etiam videtur intelligendum de Diacono & Subdiacono paratis: si enim (vt ibidem dicitur) sint Canonici, candelas accipiunt post digniorem qui Celebranti dedit, ante alios omnes Canonicos, ergo prout illi absq; osculo manus & genuflexione, quæ admodum si non essent Canonici, acciperent post Canonicos ante alios omnes Beneficiatos & clericos, osculantes & genuflectentes prout isti. Idem consequenter videtur dicendum de eisdem in Missa, quòd videlicet Diaconus &

Subdiaconus si sint Canonici in ea etiam non osculentur manum Canonici celebrantis, nec Subdiaconus post Epistolam aut Diaconus ante Euangelium genuflectat ante illum, sed tantum inclinent, prout nec ante Episcopum celebrantem genuflectunt, vt patet ex Cær. lib. 2. cap. 8. Verum ista relinquo iudicio Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, cui etiam cætera omnia subijcio.

CAPVT III.

De obseruandis circa thurificationem, impositionem thuris, & porrectionem thuribuli.

Ex Cær.
lib. 1.
cap. 23

Sis qui thurificat sit æqualis dignitatis cum eo qui thurificandus est, aut etiam maioris, inuicem capite inclinato sibi reuerentias faciunt ante & post thurificationem: si verò qui thurificat minor sit, ipse quidem versus maiores caput profundè inclinat an-

te